

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

În atenția,
Domnului ministru Virgil-Daniel Popescu
Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri
Calea Victoriei nr. 152
Sector 1, București

RECOMANDARE NR. 134 / 27. IUL. 2020

**privind dreptul la protecție specială al persoanelor cu dizabilități în vederea accesării
serviciilor de turism în salină**

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în urma informațiilor difuzate în presă, în data de 30 septembrie 2019, când site-ul de știri Realitatea.net a prezentat, sub titlul: "Groaznic! Persoane cu handicap, umilite public", situația a zeci de persoane cu dizabilități (persoane cu handicap locomotor, aflate în scaune cu rotile și nevăzători) cărora le-a fost respinsă solicitarea de a intra gratuit în Salina Slănic Prahova. Persoanele cu handicap au fost nevoite să își plătească integral biletele, deși legea prevede că acestea pot vizita gratuit obiectivele turistice din România.

Conform celor relatate în presă, reprezentanții Societății Naționale a Sării au motivat că nu au putut asigura gratuitatea solicitată de grupul persoanelor cu handicap din cauza lipsei bugetului alocat unor astfel de acțiuni.

Reprezentanții instituției Avocatul Poporului, prin domeniul privind drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor și persoanelor cu handicap, au efectuat o anchetă proprie la Salina Slănic Prahova, pentru lămuriri cu privire la situația semnalată de presă. Deși, inițial, am fost informați că, la anchetă, va participa și juristul SNS Salrom SA, ulterior aceasta s-a desfășurat doar în prezența directorului sucursalei Slănic Prahova, domnul Echipa de anchetă i-au fost puse la dispoziție, spre informare, documente constând în corespondența generată de incident, între reprezentanții SNS Salrom SA și Consiliul Național al Dizabilității din România, Fundația "Alinare" și Realitatea TV.

În toate documentele puse la dispoziție, conducerea SNS Salrom SA se exprima, fără echivoc, în sensul că nu înțelege să respecte drepturile persoanelor cu handicap prevăzute de *Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*, pentru că aceste prevederile legale nu îi sunt aplicabile Societății Naționale a Sării SA, "o societate comercială, ce desfășoară acte de comerț, nefiind o societate ce acționează în regim de putere publică și nici nu prestează un serviciu public".

În considerarea celor de mai sus și având în vedere:

- că SNS Salrom SA este o **întreprindere publică**, la care **acționar majoritar este statul, prin Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;**

- faptul că, din activitatea desfășurată de SNS Salrom SA, face parte și **turismul în salină, de care trebuie să se bucure și persoanele cu dizabilități, în condiții de egalitate cu toți membrii societății;**

• Poziționarea fermă a SNS Salrom SA față de persoanele cu handicap, în ciuda intervențiilor din partea *societății civile* (Consiliul Național al Dizabilității din România), a *mass-mediei* (Realitatea TV) și a instituției Avocatul Poporului, *autoritate de rang constituțional cu prerogative de apărare a persoanelor cu handicap lezate în drepturile lor fundamentale*, **poate da o valență discreționară modului în care o societate al cărui acționar majoritar este statul înțelege să se raporteze la Constituția României și, implicit, la pactele și tratatele la care România este parte,**

în virtutea prerogativelor constituționale ale Avocatului Poporului, de apărare a persoanelor lezate în drepturile și libertățile lor, prevăzute de art 59 din Constituția României, ne-am adresat domnului Emil-Răzvan Pîrjol, secretar de stat în Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, pentru probleme de turism, solicitându-i exprimarea unui punct de vedere cu privire la această situație (adresa nr.17287/13 decembrie 2019). Întrucât nu am primit răspuns în termen legal, am revenit (adresa nr. 17287/06.02.2020), reiterând solicitarea unui punct de vedere.

În data de 13 februarie 2020, am fost informați că domnul secretar de stat, Emil-Răzvan Pîrjol, prin adresa nr. 301721/ERP/14.01.2020, redirecționase solicitarea Avocatului Poporului nr. 17287/2019, înregistrată la Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri sub nr. 12212/ERP/17.12.2019, către Direcția Administrare Participații, Guvernanță Corporativă și Insolvență, în atenția doamnei director Claudia Maria Baicu, "spre competență soluționare". **Instituția Avocatul Poporului nu a fost informată** despre redirecționarea acestei adrese, iar de la conducerea direcției către care a fost redirecționată solicitarea Avocatului Poporului **nu am primit niciun răspuns.**

Față de cele mai sus expuse și având în vedere:

- prevederile **art. 50 din Constituția României** potrivit cărora *Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității.*
- prevederile **art. 20 din Constituția României- Tratatele internaționale privind drepturile omului**, potrivit cărora: *dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile,*
- prevederile **Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene** (Carta) potrivit cărora: Uniunea recunoaște și respectă dreptul persoanelor cu handicap de a beneficia de măsuri care să le asigure (...) participarea la viața comunității.; prevederile **Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, în special art. 9 punctul 1, potrivit căruia: *pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, statele părți vor lua măsurile adecvate (...).*
- drepturile persoanelor cu handicap, prevăzute în art. 6 lit f) și art. 21 din *Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*, potrivit cărora autoritățile competente ale administrației publice au obligația să faciliteze accesul persoanelor cu handicap la petrecerea timpului liber, cultură, sport, **turism** și să ia măsuri specifice, astfel încât adultul cu handicap grav sau accentuat, precum și persoana care îl însoțește, să beneficieze de gratuitatea intrării la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive, iar adultul cu handicap mediu și ușor să beneficieze de bilete de intrare în aceleași condiții ca elevii și studenții (sumele aferente acestor drepturi suportându-se din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, al Agenției Naționale pentru Sport, din bugetele locale sau, după caz, din bugetul organizatorilor publici ori privați).

- faptul că, deși -în contextul pandemiei- s-au modificat termenele legale de răspuns de care beneficiau autoritățile, a subsistat obligația **autorităților publice de a asigura Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale**, în conformitate cu prevederile art. 59, alin (2) din Constituția României;
- proiectele privind turismul, promovate recent de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, precum *Proiectul de Ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri și al ministrului lucrărilor publice dezvoltării și administrației pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea, funcționarea, rolul, atribuțiile, acreditarea și reacreditarea centrelor naționale și locale de informare și promovare turistică*, din care lipsesc prevederile privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități.
- Punctul 18 al Principiilor privind Protecția și Promovarea Instituției Ombudsman ("Principiile de la Veneția"), adoptate de Comisia de la Veneția, în cadrul celei de-a 118-ea sesiuni plenare (15-16 martie 2019): "În cadrul monitorizării implementării la nivel național a instrumentelor internaționale ratificate privind drepturile omului și libertățile fundamentale și a armonizării legislației naționale cu aceste instrumente, Ombudsmanul ar trebui să aibă **competența de a prezenta, public, recomandări** Parlamentului sau Executivului, inclusiv pentru modificarea legislației sau adoptarea unei noi legislații".

în temeiul prevederilor **art. 59 din Constituția României**, coroborate cu prevederile **art. 24 alin (1) și (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată**, în vederea realizării scopului său constituțional și legal, Avocatul Poporului emite prezenta:

R E C O M A N D A R E

1. **Se va avea în vedere clarificarea cadrului legal privind situația turismului de salină** din România, astfel încât să fie puse în acord reglementările privind acest domeniu cu prevederile art. 50 și art. 20 din Constituția României;
2. **Se va dispune completarea normelor metodologice privind centrele de informare turistică** din România cu prevederi privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
3. **Se vor lua măsuri privind instruirea personalului ministerului în privința respectării obligației constituționale de a asigura Avocatului Poporului sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor sale**, astfel cum este prevăzut de art. 59, alin (2) din Constituția României;
4. Instituția Avocatul Poporului va fi informată, în termenul legal de 30 de zile, cu privire la măsurile luate sau, după caz, avute în vedere, ca urmare a însușirii recomandării.

Avocatul Poporului,

Renate WEBER

București, 24 iulie 2020

